

O ANTOLOGIE DE PROZĂ

SCRIITORI GERMANI
DIN ROMÂNIA
DE DUPĂ 1945

Cuprins

Un amurg devenit auroră	5
de Romulus Rusan	
Literatura germană din România de după 1945. Introducere	7
de dr. Olivia Spiridon	
Mulțumiri	36
Wolf von Aichelburg	
Note biobibliografice	39
<i>Struțul poștaş</i>	41
Hans Bergel	
Note biobibliografice	53
<i>Dans în lanțuri (Fragmente)</i>	57
Andreas Birkner	
Note biobibliografice	81
<i>Cea mai frumoasă femeie din lume</i>	83
Ingmar Brantsch	
Note biobibliografice	95
<i>Chinul de a alege</i>	97
Oskar Walter Cisek	
Note biobibliografice	101
<i>În fața porților (Fragmente)</i>	105
Arnold Hauser	
Note biobibliografice	129
<i>Un caz de cădere</i>	131
<i>Rama</i>	133
<i>Două povești cu bile</i>	136

Franz Heinz	
Note biobibliografice	139
<i>Iubită patrie, adio! (Fragmente)</i>	141
Franz Hodjak	
Note biobibliografice	161
<i>Un cufăr plin cu nisip (Fragmente)</i>	163
Klaus Kessler	
Note biobibliografice	185
<i>Hubertus</i>	187
Roland Kirsch	
Note biobibliografice	193
<i>Proze scurte:</i>	
<i>Uși</i>	195
<i>Călătoria</i>	196
<i>Imponderabilitatea</i>	198
<i>Bărbatul care întreabă</i>	199
<i>Bărbatul care răspunde</i>	200
<i>O povestioară</i>	200
<i>Tratat despre finalitate</i>	201
<i>Vești</i>	202
<i>Loc de vacanță</i>	203
<i>Am deschis ușa...</i>	204
Hans Liebhardt	
Note biobibliografice	205
<i>Sus la cireșe</i>	209
<i>Colina Bătrână</i>	215
<i>Cele trei morți ale bunicului meu</i>	219
Johann Lippet	
Note biobibliografice	227
<i>Groparul (Fragmente)</i>	231
Gerhard Ortinau	
Note biobibliografice	245
<i>Poet în nevoi 1937</i>	247
<i>Povestioară</i>	256

Carmen Elisabeth Puchianu

Note biobibliografice	259
<i>Capcana</i>	261

Dieter Roth

Note biobibliografice	269
<i>Casa</i>	271

Georg Scherg

Note biobibliografice	283
<i>Paraschiv Paraschiv (Fragmente)</i>	287

Eginald Schlattner

Note biobibliografice	305
<i>Pianul în ceață (Fragmente)</i>	309

Dieter Schlesak

Note biobibliografice	329
<i>Zile acasă și arta dispariției (Fragmente)</i>	333

Paul Schuster

Note biobibliografice	351
<i>Lovitură de copită (Fragmente)</i>	353

Ludwig Schwarz

Note biobibliografice	375
<i>Kaule-Baștl (Fragmente)</i>	377

Walther Gottfried Seidner

Note biobibliografice	399
<i>Gărdușul</i>	401

Franz Storch

Note biobibliografice	419
<i>Urme pe zăpadă</i>	421
<i>Bulgărele de cositor</i>	428

Richard Wagner

Note biobibliografice	431
<i>Proze scurte:</i>	
<i>Primii au mers la votare cei mai bătrâni</i>	435
<i>Addenda la cronică rurală</i>	437

<i>Proiect pentru plimbarea de duminică a familiei</i>	437
<i>Plastic Chicago 1979</i>	438
<i>Marlene. Note la o poveste</i>	442
Balthasar Waitz	
Note biobibliografice	451
<i>Un alibi pentru Tăticul Kunze</i>	453
Erwin Wittstock	
Note biobibliografice	463
<i>Holoș</i>	465
Joachim Wittstock	
Note biobibliografice	475
<i>Strada Joagărului (Fragmente)</i>	479

Wolf von Aichelburg

Struțul poștaş

Wolf von Aichelburg s-a născut în regiunea austro-ungară Istria (în prezent Croația) în 1912, ca fiu al unui căpitan de fregată. În anul 1919, familia a venit în România, tatăl devenind ofițer în armata română, întâi la Galați, apoi la Sibiu. După studii de germanistică și romanistică la Cluj și Dijon — în acest timp au avut loc primele încercări de compoziție și pictură —, Wolf von Aichelburg a publicat poezii în ziare și reviste

de limbă germană din Transilvania, făcând apoi mai multe călătorii în Europa de Vest. Între 1941 și 1944, a lucrat ca traducător în direcția de presă a Ministerului Propagandei la București și a colaborat la *Revista Fundațiilor Regale* cu eseuri despre literatura germană, întreținând legături de prietenie cu Ion Pillat, Moses Rosenkranz și Oskar Walter Cisek. Din 1944, a revenit la Sibiu, unde i-a cunoscut pe Lucian Blaga, Ion Negoïtescu și Ștefan Aug. Doinaș. A fost prins încercând să treacă ilegal frontiera în decembrie 1948 și condamnat la trei ani de închisoare, fiind internat la Aiud și la canalul Dunăre – Marea Neagră. Din 1952 până în 1956, a avut domiciliu obligatoriu în comuna Măicănești din Moldova. Reîntors la Sibiu, a lucrat ca profesor.

Când a început înscenarea procesului de grup de la Braşov, a fost arestat, în mai 1959, iar în septembrie acelaşi an, condamnat la 25 de ani de închisoare şi 10 ani de privare de drepturi cetăţeneşti. A fost întemniţat până în 1962 la Codlea şi Gherla, urmând, între anii 1962 şi 1964, domiciliul obligatoriu la Călmăţui (în Bărăgan). În urma amnistiei generale pentru deţinuţii politici, Aichelburg a fost eliberat în aprilie 1964. A devenit membru al Uniunii Scriitorilor şi al Uniunii Compozitorilor după reabilitare, în 1968. În aceşti ani, i-au apărut numeroase cărţi, cum ar fi: *Herbergen im Wind. Gedichte (Adăposturi în vânt. Poezii, Bucureşti, 1969)*, *Die Ratten von Hameln (Şobolanii din Hameln, Bucureşti, 1969)*, *Fingerzeige. Essays (Arătând cu degetul. Eseuri, Cluj, 1974)*, *Umbrisches Licht. Erzählungen (Lumina din Umbria. Povestiri, Bucureşti, 1975; în traducerea Yvetei Davidescu, 1979)*. Wolf von Aichelburg a tradus din G. Bacovia, L. Bлага, Şt. Aug. Doinaş, M. Eminescu, I. Pillat, R. Stanca, V. Voiculescu. Simţind iar, din 1976, presiunea Securităţii, şi-a depus actele pentru a părăsi România. A emigrat în 1980 în Germania Federală, unde a trăit din 1981 ca scriitor liber-profesionist la Freiburg. A publicat numeroase volume, mai ales de poezie: *Aller Ufer Widerschein (Reflecţia tuturor malurilor, Innsbruck, 1984)*, *Corrida (Innsbruck, 1985)*, *Der leise Strom. Gedichte, Erzählungen, Essays (Fluviul în soaptă. Poezii, povestiri, eseuri, Hildesheim-Zürich-New York, 1993)*. A compus sonate pentru pian, violă şi vioară, sonatine pentru pian şi flaut, cvartete de instrumente de coarde, concerte pentru pian şi orchestră, lieduri şi coruri. A expus acuarele la Freiburg, Heidelberg, Paris, Luxemburg şi Straßburg. La 24 august 1994, Wolf von Aichelburg s-a înecat în Marea Mediterană, pe care a iubit-o şi a evocat-o în atâtea poeme.

Povestirea *Struţul poştas* face parte dintr-o serie de texte cu caracter de fabulă, care documentează necesitatea exprimării ocolite în deceniul stalinist. Textul a apărut mai întâi în volumul *Die Ratten von Hameln (Şobolanii din Hameln, Bucureşti, ESPLA, 1958)*, retras din circulaţie imediat după arestarea scriitorului în vederea punerii în scenă a procesului de la Braşov. În traducerea românească a Yvetei Davidescu, textul a apărut în volumul *Lumina din Umbria* (cu o prefaţă de I. Negoitescu, Bucureşti, Kriterion, 1979).

Pentru informaţiile referitoare la scriitor, am consultat: *Worte als Gefahr und Gefährdung. Fünf deutsche Schriftsteller vor Gericht* (editori Peter Motzan şi Stefan Sienerth), München, Südostdeutsches Kulturwerk, 1993.

Struțul poștaş*

Struțul nu are numai un gât foarte lung, ci și picioare foarte lungi. Picioarele sale lungi l-au făcut vorbăreț. Când umbla prin multe locuri și te întâlnești cu mulți oameni, trebuie să și vorbești mult.

Pentru că poate alerga repede dintr-un loc îndepărtat într-altul, mai repede și mai neobosit decât cele mai multe animale, fusese ales poștaş al deșertului. E drept că nu era un poștaş impecabil. Căci atunci când trebuie să reții atâtea lucruri într-un cap atât de mic, multe se pierd și multe se încurcă. Fiecare îl reținea mult timp, credea că numai mesajul său prezenta importanță, repeta întruna ce trebuia să comunice struțul, dădea sfaturi și spunea o droaie. Struțul avea răbdare cu carul. Stătea liniștit și nu spunea decât uneori „da“, alteori „da, sigur“ și „bineînțelese“ sau „se face“. În realitate, gândurile lui erau cu totul în altă parte. Astfel veștile se încurcau. Elefantul află că elefanțița făcuse un pui. Făcu efortul lungii călătorii până acasă, căci fusese la un congres al elefanților, și se dovedî că nu el avea un pui, ci rinocerul. Iar mama micuțului rinocer o așteptase între timp zadarnic pe sora ei, mătușa rinocerașului, care trebuia să-i ajute la îngrijirea sugarului. Astfel se produceau multe necazuri. Dar animalele își spuneau: mai bine un poștaş prost decât nici unul. Din când în când, câte o veste era transmisă cum trebuia. Este drept că struțul nu voia să primească pachete. Adică se oferea să le ducă, dar spunea foarte cinstit:

* Reprodus după volumul: Wolf von Aichelburg: *Lumina din Umbria. Proză și teatru* (în românește de Yvette Davidescu), București, Editura Kriterion, 1979, p. 43-52.

— Iau pachetul cu mine. Dar poate că-l mănânc eu pe drum.

— Nu face nimic, i se răspundea, dar aş vrea să mai pun ceva în el. Cât pe-aci era să uit. Te mai gălesc eu.

Dar nici un expeditor de pachete nu se mai întorcea. Li se părea, totuşi, cam nesigur.

Într-o zi, pe când alerga printr-o stepă cu ierburi înalte, gândindu-se între timp cu grijă la copiii săi cei mulţi pe care trebuia să-i hrănească, deoarece soţia lui clocise de curând, găsi deodată doi şerpi lucioşi şi nesfârşiţi care îi tăiau drumul. Erau şinele unei căi ferate. Dar struţul nu ştia acest lucru. Se opri, îşi întinse gâtul lung drept înainte, sări înapoi, pe urmă făcu un pas cu prudenţă înainte şi-şi zbârli penele din coadă. Iar acum răsună dintr-o pădurice un zgomot înspăimântător: „Tuu-tu-tu, tuu-tu-tu, tuu-tu-tu“. Cei doi şerpi începură să ţârâie şi să zbârnâie, şi dintr-odată năvăli iute ca vântul un monstru groaznic, cu fum şi cu zgomot. Era trenul.

Struţul ştia ce era de făcut. Îşi zvârli unul dintre picioarele sale lungi drept înainte, apoi pe celălalt, şi începu să gonească trop-trop, sărind mereu peste câte două traverse, de-a lungul căii ferate, alergând înaintea trenului. Dar acesta venea după el neîndurător, cu fum şi zgomot. Când mai începu să şi fluiera strident de-ţi spârgea urechile, struţul îşi spuse că fusese întrecută orice măsură. Începu să privească în jur, căutând în timp ce alerga, căutând şi căutând tot mereu. Căci struţul are obiceiul ca, atunci când ceva îi este deosebit de neplăcut, să-şi vâre capul într-o grămăjoară de nisip, ca să nu mai vadă şi să nu mai audă nimic. Dar cât vedea cu ochii nu se zărea nici o grămăjoară de nisip, numai ierburi şi tufişuri şi din nou ierburi şi tufişuri. Nu-i rămânea de făcut struţului nimic altceva decât să alerge mai departe.

Trepat, distanţa dintre el şi tren se micşora. Din ferestrele compartimentelor priveau oameni care îşi prelungeau ochii ţinând ţevi în dreptul lor. Unii făceau semne cu mâna. Atunci, struţul disperat zări, nu departe de el, puţin mai într-o parte,

o grămadă de nisip. Acolo era scăparea. Își mai luă odată un avânt puternic, apoi trecu în câteva salturi uriașe peste șine și peste șanț și-și vârî capul, în sfârșit, în frumosul nisip auriu. Nu mai vedea nimic și nu mai auzea nimic, se simțea în siguranță ca un elev care și-a făcut lecțiile, șade în papuci lângă sobă și-și ține mâinile pe cărămizile ei calde.

Înăbușindu-se, fu silit să-și scoată puțin capul, cu multă băgare de seamă. Lăsă nisipul să se scurgă și trase puțin cu urechea. Uruietul înfiorător încetase. Nu mai erau nici fum, nici zgomot, nici fluierături. Atunci își scoase de tot capul, în jurul lui văzu oameni. În fața unei clădiri joase cu o verandă în fața stătea liniștit și pașnic îngrozitorul tren.

— De necrezut, o asemenea viteză, viteza unui tren la un animal, spuse unul dintre bărbați.

I se dădură struțului poame bune, zemoase, și verdețuri. El se ospătă cu toate și uită de spaima prin care trecuse. Și pofta de vorbă i se trezi din nou, numai că din păcate, nu avea cu cine schimba o vorbă, căci nu învățase să glăsuiească de față cu oamenii.

— Ar fi un strașnic poștaş pentru ținuturile tropicale, spuse unul dintre bărbați.

Fiind vorba despre poștă, struțul înțelese totuși câte ceva și spuse:

— În orice caz, sunt poștaş.

— Ei, cu atât mai bine, spuse omul cel mărunț. N-ai să duci lipsă de hrană bună. O să am eu grijă.

Astfel, oamenii îl angajară pe struț ca poștaş. În fața poștei i se atârna de gât o tașcă împletită din paie și apoi alergă cu ea pe un drum pe care, ca să-l învețe, îl străbătuse mai înainte alergând lângă un docar, până ajunse la alte locuințe ale oamenilor, unde se găsea, de asemenea un oficiu poștal. Acolo, i se dădură verdețuri și grăunțe și i se luă tașca de la gât. Pe urmă, trebui să se întoarcă.

La început, struțul fu atât de mândru de avansarea sa, încât uită cu totul de puii abia ieșiți din ou și de celelalte animale

*Wolf von Aichelburg · Hans Bergel · Andreas Birkner
Ingmar Brantsch · Oskar Walter Cisek · Arnold Hauser
Franz Heinz · Franz Hodjak · Klaus Kessler
Roland Kirsch · Hans Liebhardt · Johann Lippert
Gerhard Ortinau · Carmen Puchianu · Dieter Roth
Georg Scherg · Eginald Schlattner · Dieter Schlesak
Paul Schuster · Ludwig Schwarz · Walther Gottfried Seidner
Franz Storch · Richard Wagner · Balthasar Waitz
Erwin Wittstock · Joachim Wittstock*

CURTEA VECHЕ

Pentru a comanda online sau pentru lista completa a titlurilor
publicate la Curtea Veche viziteaza www.curtea-veche.ro

incepi să afli

ISBN 978-606-588-325-3

9 786065 883253